

מצב חירום מתמשך, התרבות בלי אופק

מאת: יובל אראל | 24 במרץ 2026 | הבלוג של יובל אראל

שלושה שבועות של מצב חירום משביתים את עולם התרבות. למרות תיאומים בין משרד התרבות לאוצר, אין עדיין פידבק לשטח, בעוד העירייה מציעה הקלות ומוסדות התרבות דורשים מנגנון שיאפשר חזרה לפעילות.

שלושה שבועות תמימים אל תוך מציאות חירום מתמשכת, עולם התרבות בתל אביב לא מתכווץ אלא פשוט נעצר. אולמות נסגרו, מופעים ירדו מהלוח, הקהל נשאר בבית. פה ושם מתקיימות יוזמות קטנות תחת מגבלות כבדות, אבל הן לא מחזיקות מערכת שלמה.

הארכת מצב החירום לא נשארת ברמת החלטה ביטחונית. היא זולגת מיד אל תוך הכלכלה. עולם התרבות, שמבוסס על קהל, תזמון ותנועה, מוצא את עצמו ללא יכולת פעולה. וכשאינן פעילות, אין הכנסות.

עולם התרבות על שלל זרועותיו מנסה להתאים עצמו למציאות. הופעות עוברות לרשתות, תכנים נפתחים לציבור ללא תמורה, יוזמות מקומיות קמות כמעט בן לילה. יש מי שמופיע במקלטים, יש מי שמפעיל אולמות קטנים תחת מגבלות, ויש מי שפשוט לא מוותר על הקשר עם הקהל.

כבר שש שנים שהמציאות כאן מתנהלת בין סערה לסערה. זה התחיל עם הקורונה, המשיך למערכות צבאיות חוזרות ונשנות, ובתווך ענפי שלמים לומדים לשרוד על קצה הנשימה. רק אלתור מתמשך, ועולם תרבות שנשאר שוב מאחור.

לתוך הוואקום הזה נכנסת עיריית תל אביב יפו עם צעדים משלה. מועצת העיר אישרה פטור זמני מאגרות לעסקים, כולל היתרי לילה, שולחנות וכיסאות ופרגודים.

כדאי לומר ביושר, פרויקט "צבע סגול" של המרץ קיבל אימוץ עירוני, מהלך שאיפשר לתושבי תל אביב לרכוש כרטיסים במחיר סמלי במיוחד. התמיכה הזו הפכה למופעים, והמופעים הביאו קהל.

מרכז התרבות המרץ בקריית המלאכה סגור מאז סוף פברואר. אפס הכנסות. ההוצאות ממשיכות לרוץ בקצב של כשלוש מאות וחמישים אלף שקלים בחודש.

"פטור מאגרת שולחנות וכיסאות לעסק שסגור לחלוטין זה כמו הנחה בארנונה למבנה שנהרס. זה נשמע טוב בהודעה לעיתונות. בפועל מדובר במאות בודדות של שקלים."